

ฐานทัพเรือจีนในหมู่เกาะโซโลมอน...กับความมั่นคงในแปซิฟิกใต้

ข่าวการตั้งฐานทัพเรือของจีนบนหมู่เกาะโซโลมอน ส่งผลทำให้มหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้กลับมาให้ความสนใจอีกครั้ง โดยเฉพาะออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งถือเป็นประเทศที่มีอิทธิพลอยู่ในแถบแปซิฟิกใต้ และยังเป็นพันธมิตรที่สำคัญของสหรัฐฯ การที่จีนซึ่งเป็นประเทศที่อยู่นอกภูมิภาคพยายามเข้ามาแสดงอิทธิพลในบริเวณนี้ เป็นเรื่องที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิด

★ที่มา

นานาชาติกลับมาจับตามองสถานการณ์ในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้อีกครั้งหนึ่ง นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์จลาจลที่หมู่เกาะโซโลมอนเมื่อปี ๒๕๖๔ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ชาติมหาอำนาจมีความเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ อาทิ สหรัฐฯ ประกาศเปิดสถานทูตในหมู่เกาะโซโลมอนอีกครั้ง หลังจากที่ปิดทำการไปตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ในขณะที่จีนได้มีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและยังบริจาคยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในการปราบจลาจลให้แก่รัฐบาลของหมู่เกาะโซโลมอน จนนำไปสู่การลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างองค์กรตำรวจของหมู่เกาะโซโลมอนกับจีนในปี ๒๕๖๕

นอกจากสหรัฐฯ และจีนแล้ว ยังมีออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง และทรงอิทธิพลอยู่ในแถบนี้ ได้มีการทำข้อตกลงด้านความมั่นคงกับหมู่เกาะโซโลมอน และส่งเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงเข้าไปประจำการ ณ กรุงโฮนีอารา เมืองหลวงของหมู่เกาะโซโลมอน นับตั้งแต่การเกิดเหตุจลาจล เมื่อปลายปี ๒๕๖๔ ภายหลังจากที่นายกรัฐมนตรี มานัสเซห์ โซกาวาเร ประกาศยุติความสัมพันธ์กับไต้หวัน และหันไปสถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับรัฐบาลจีน

ล่าสุดเมื่อ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ รัฐบาลโซโลมอนได้ออกมาแถลงยอมรับว่า กำลังอยู่ระหว่างการร่างข้อตกลงความร่วมมือด้านความมั่นคงกับจีน โดยในเอกสารที่รั่วไหลออกมามีเนื้อหาในลักษณะที่บ่งชี้ว่า รัฐบาลโซโลมอนอาจอนุญาตให้จีนตั้งฐานทัพเรือบนเกาะแห่งนี้ได้ ส่งผลให้ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันออกมาแสดงความกังวลเกี่ยวกับการขยายอิทธิพลของจีนในแปซิฟิกใต้

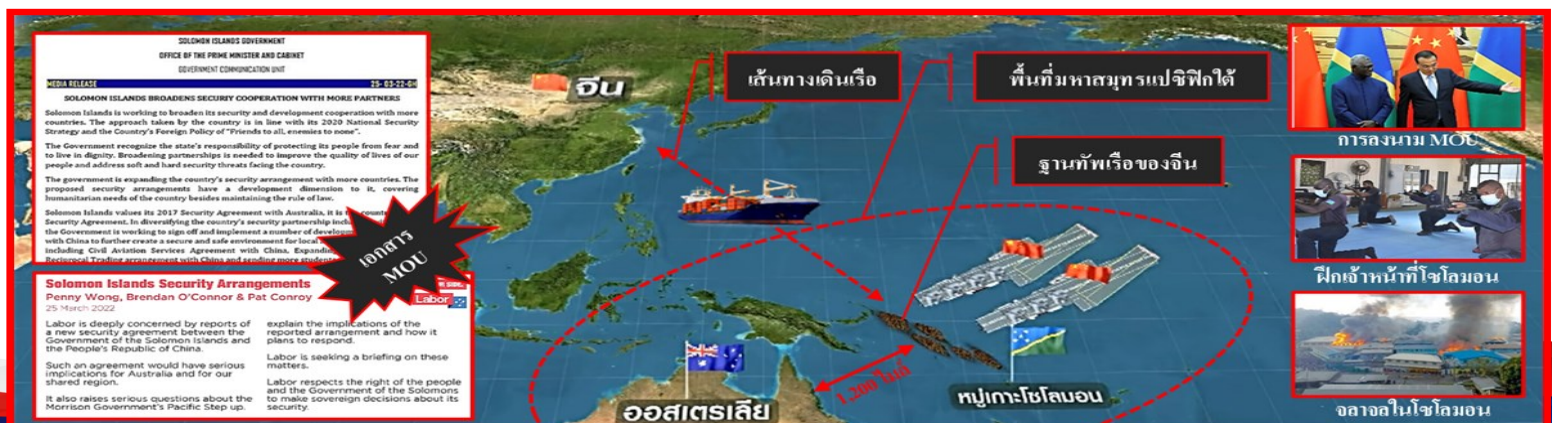
★ประเด็นสำคัญในบันทึกความตกลง

รายละเอียดในเอกสารบันทึกความตกลงความร่วมมือระหว่างจีนและโซโลมอน ได้มีการกล่าวถึง การอนุญาตให้จีนสามารถส่งกำลังทหารเข้ามาประจำการบนหมู่เกาะโซโลมอน เพื่อรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ และโครงการขนาดใหญ่ของจีนได้ ในขณะที่รัฐบาลของหมู่เกาะโซโลมอนเองก็สามารถร้องขอให้จีนส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร หรือกองกำลังติดอาวุธอื่น ๆ มาประจำการบนเกาะได้เช่นกัน รวมถึงการอนุญาตให้เรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ของจีน สามารถเข้ามาจอดเทียบท่า แวะพัก เติมน้ำมัน เชื้อเพลิง และสับเปลี่ยนเรือที่หมู่เกาะแห่งนี้ได้

นอกจากนี้ รัฐบาลของหมู่เกาะโซโลมอนได้ออกมาแถลงว่า บันทึกความตกลงฉบับนี้ นอกจากจะเป็นการเพิ่มทางเลือกเกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงของประเทศให้มีความหลากหลายมากขึ้นแล้ว โซโลมอนยังได้มีการลงนามในบันทึกความตกลงความร่วมมือกับจีนอีกหลายฉบับ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การขยายการค้า การเดินเรือ การบริการด้านการบินพลเรือน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการจัดหายุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน อีกทั้งเพื่อแสดงให้นานาชาติเห็นว่าโซโลมอนมีการเปิดกว้าง และพร้อมที่จะขยายกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

★แนวโน้มของสถานการณ์

การแผ่ขยายอิทธิพลของจีนในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ มีแนวโน้มที่จะขยายวงกว้างเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ นอกจากการทำบันทึกความตกลงความร่วมมือว่าด้วยความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ความมั่นคงกับ

รัฐบาลโซโลมอนแล้ว จีนยังอยู่ระหว่างการเจรจาทำข้อตกลงด้านความมั่นคงกับปาปัวนิวกินี ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะบรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ จีนและปาปัวนิวกินีได้เคยบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับการสร้างนิคมอุตสาหกรรมประมงเอนกประสงค์บนเกาะดาร์ เมื่อปี ๒๕๖๓ การที่พรรคการเมืองกลุ่มที่ให้การสนับสนุนจีนในปาปัวนิวกินี ชนะการเลือกตั้งระดับชาติ รวมทั้งการที่ปาปัวนิวกินีมีกลุ่มทุนชาวจีนเข้าไปลงทุน และทางการเงินได้ให้ความช่วยเหลือปาปัวนิวกินีในลักษณะต่าง ๆ

★มุมมองของประเทศรอบข้าง

ออสเตรเลีย

แสดงความกังวลเกี่ยวกับข้อตกลงฉบับดังกล่าว ที่อาจเอื้อให้จีนสามารถตั้งฐานทัพเรือที่หมู่เกาะโซโลมอนได้ โดยออสเตรเลียมองว่าการกระทำของจีนนั้นเป็นปฏิปักษ์กับผลประโยชน์ด้านความมั่นคงแห่งชาติของออสเตรเลีย ซึ่งการตั้งฐานทัพเรือของจีนที่หมู่เกาะโซโลมอน ห่างจากออสเตรเลียไม่ถึง ๒,๐๐๐ กิโลเมตร อาจบ่อนทำลายเสถียรภาพและความมั่นคงในแปซิฟิกใต้ และยังเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมในเชิงยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล โดยออสเตรเลียไม่ต้องการแรงกดดันจากการแผ่ขยายอิทธิพลทางทะเลของจีนในภูมิภาคแห่งนี้

นิวซีแลนด์

ออกมาแสดงความกังวลในเรื่องที่จีนกำลังพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เพื่อเอื้อต่อการจอดเทียบท่าของเรือรบของจีน โดยนิวซีแลนด์มองว่าข้อตกลงฉบับนี้มีขอบเขตที่กว้างและคลุมเครือ ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการทำลายเสถียรภาพความมั่นคงที่ค้ำจุนภูมิภาคแปซิฟิกใต้มาอย่างยาวนาน

★ผลกระทบ

การทำ MOU กับจีน ส่งผลให้หมู่เกาะโซโลมอนได้รับประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

มิติเชิงบวก

- ทำให้หมู่เกาะโซโลมอนมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การขยายการค้า การเดินเรือ การบริการด้านการบินพลเรือน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ การได้รับการสนับสนุนยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชนของตน
- แสดงให้นานาชาติเห็นว่าโซโลมอนเป็นประเทศที่เป็นกลาง เปิดกว้าง และพร้อมเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ เข้ามาพัฒนากรอบความร่วมมือหรือเป็นหุ้นส่วนทางด้านความมั่นคงทางทะเลมากขึ้น
- บุคลากรภาครัฐของหมู่เกาะโซโลมอนได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงและกิจกรรมทางทะเล

มิติเชิงลบ

- จากสถานการณ์ดังกล่าวอาจสร้างความกังวล ความตึงเครียด และความหวาดระแวงให้แก่ประเทศรอบบ้านของโซโลมอน รวมทั้งประเทศพันธมิตรของออสเตรเลีย อาทิ สหรัฐฯ อังกฤษ เกี่ยวกับการตั้งฐานทัพเรือและแผ่ขยายอิทธิพลของจีนในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้
- ข้อตกลงฉบับดังกล่าวอาจกลายเป็นชนวนเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างโซโลมอน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ในประเด็นเกี่ยวกับการแย่งชิงผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

★ข้อเสนอแนะในมิติความมั่นคงทางทะเล

ไทยควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และในอนาคตหากเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งขึ้นในแปซิฟิกใต้ และไทยถูกบีบบังคับจากนานาชาติให้ต้องแสดงจุดยืนเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว ไทยควรแสดงท่าทีที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ และสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี รวมทั้งการใช้เวทีนานาชาติเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นเร่งด่วน และมุมมองที่แตกต่างกันระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้ว กับประเทศที่กำลังพัฒนา กล่าวคือ ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สมบูรณ์และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้วนั้น เรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในระดับต่อมาก็คือ ความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ ในขณะที่ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างหมู่เกาะโซโลมอน อาจมองว่าก่อนที่จะประเทศชาติจะมีความมั่นคงได้นั้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความจำเป็นและสำคัญเร่งด่วนมากกว่าสิ่งอื่นใด เป็นต้น

★อ้างอิง

- <https://www.naewna.com/inter/644092>
- <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2351142>
- <https://www.naewna.com/inter/644051>
- https://easybranches.com/amp/youtube/Nz_D_gPBhgo?_gl=1*19sbpkf*_ga*YW1wLWFzMDZMMnZJWnA5TnVnRkE1cWsyZUE